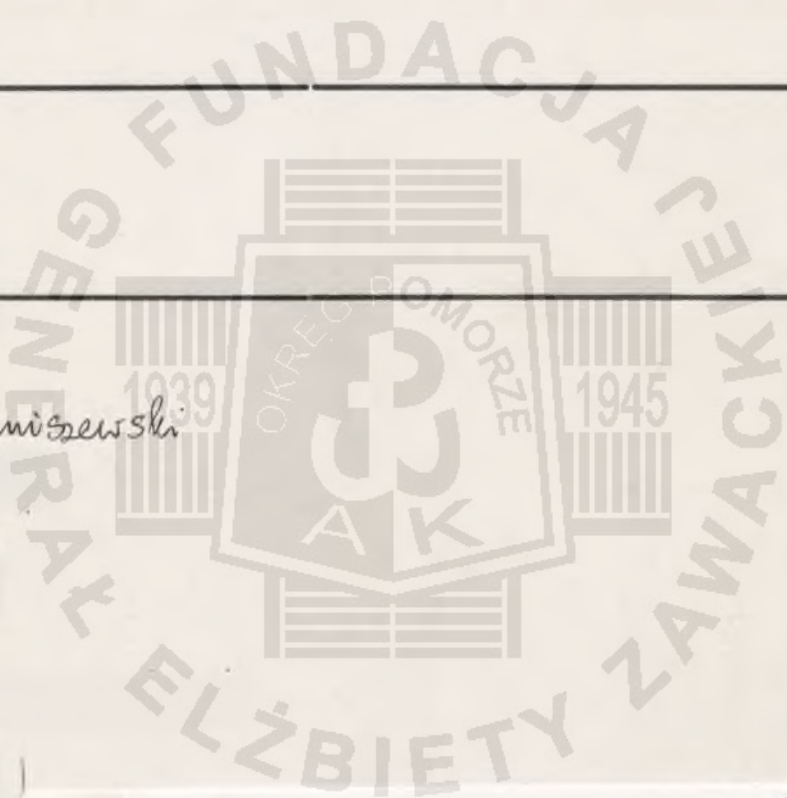
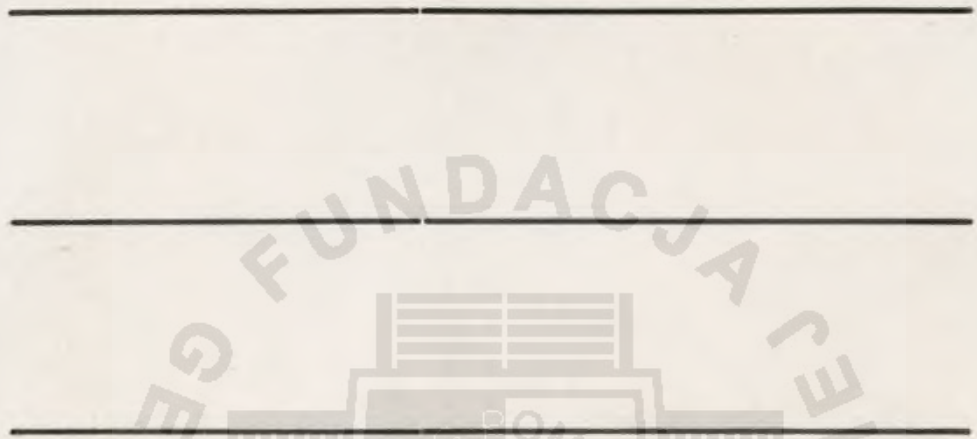

Opracował
listopad 1997
M. Ojczyk

V 103

STOW. ELŻBIETY
i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polowej
Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 22 11 11
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacki.pl
REGON 141956 16 25 127; REGON 870504
KRS 0000041112
18 10 1508 000

adres rodzimy:
ks. dr Marcin Staniszewski

86-300 Grudziądz

Toruń

ks. dr Marcin
Staniszewski

1
87-100 Toruń

Polina Klawerska

87-100 Toruń

Toruń
PWK: „Bart. Śmierci”
TOW. Gr. P. - AK: P4P
** Treiolerowska Janina
zam. Gajewska
ps. „Anita” „Jaga”
MK-133/133 Pom.

I1/ R E L A C J A - Treidlerowska Janina sgm. Gajewska

- relacja prof. Elżbiety Zawackiej spisana dnia 11 XI 1997r
o Janinie Gajewskiej str. 1-2... k. 2
- relacja Janiny Gajewskiej o jej działalności w konspiracji
str. 3-6..... k. 2

⊗ Urządzenie do punktu II/2 w Broni smierci przerwicie zys-
noic, odnie, tytoi do fortu alle wysnayed. Powaz ostetui byta
tem 12. III 40V

- Relatorke prowadzite roklemi sanitawne udwice punktach
- V 1. w jame i Amy Holtz (cychar pasetui so jakub, muntkoyes
ne ul Porowawny 4
  - V 2. ne ul Stawackiego

Relator spinata E Zawackie 11/XI 77

a.

133 Pam 3

I. Dane osobiste

- ad 1. Gajewska Janina - Treiderowska - Treiderowska
- ad 2. 15.04.1917r. Toruń
- ad 3. Jan i Franciszka z Urbaiskich Treiderowscy
- ad 4. ojciec: wóźny Banku Związku Spółek Zarobkowych
matka: nie pracowała zawodowo
mąż: kierownik laboratorium Liczników Energii elektrycznej w Zakładzie Energetycznym w Toruniu - obecnie na emeryturze
- ad 5. pośrednie: Państw. Seminarium Nauczycielsko -
Zenskie w Toruniu
Państw. Instytut Pedagogiki Specjalnej w W-wie
nauczycielka - obecnie na emeryturze
- ad 6. 87-100 Toruń, ul. Wiosenna 3 m. 1

II. Okres przedwojenny.

- ad 1. Okręgowa Inspektorka Kół M.P.C.K. w Zarządzie woj. P.C.K. w Toruniu
Okręgowa Ref. Główny Pog. Jan. P.C.K.
Inspektorka Palenictwa Sanitarnego - prowadziłam szkolenie drużyn sanitarnych na terenie ubezpieczalni społecznej w Toruniu, na kursach organizowanych przez P.C.K. i Komitet Organizacyjny Kursów Palenictwa Sanitarnego i O.P.S.G. w Toruniu.
- ad 2. przeszkolenie w P.V.K. oraz kurs na inspektora palenictwa sanitarnego. dyplom uzyskana 21.12.1936r. na kursie organizowanym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie.
Zmobilizowana w sierpniu 1939r. pracowałam w Kadzie Zapasowej 8 Szpitala Okręgowego w Toruniu przy obsadzeniu personalem sanitarnym pozostałych placówek sanitarnych drużyn sanitarnych i porządku sanitarnych oraz szpitali polowych.

-11-

Towar opuszczam 4 września 1939 r. ostatnim transportem Kadry Zapasowe 8 Szpitala Obrotowego pod dowództwem Kpt. Pyki. Przekazam szlak bagnetowy od Torunia poprzez Bydż, Włocławek, Górzycę, Sochaczew, Ostrołękę, Modrę, Garwolin!

W Garwolinie wraz z całym szpitalem położonym dostajam się do niewoli niemieckiej. Umieśćtam z niej w czasie likwidowania przez Niemców w.w. szpitala.

III. okres okupacji

ad. 1.
2.
3.
4.

Do Torunia wracam pod koniec listopada 1939 r. zamieszkałam przy rodzinnych, niestety nie pracując.

W grudniu tegoż roku wyjeżdżam do Babalinu organizacji podziemnej "na terenie Torunia". Praca moja polegała na zbieraniu wiadomości, żywności, lekarstw i dostarczaniu tych rzeczy jeńcom - żołnierzom. Wojska Polskiego przebywającym w niewoli niemieckiej. Pod moją opieką miałam również przebywających w łodzi na Głiszkach. W tym dostarczaniu odzieży, żywności odbywałam od nich pocztę, adresy rodzin i następne przebywałam ja pod wskazanymi adresami.

Pracę tę prowadziłam po aresztowaniu ojca, tj. w parowie 1940 r.

Po wyrzuceniu nas z mieszkania - aby ubrać się, siankę, siarkę i staruszkę babie - praco wałam jako robotnica kolna u niemieckich gospodarzy.

Wczesną wiosną 1942 r. jako "czerniecka" "Kaga" wstąpiłam do tajnej organizacji wójkowej "Klub Pomorski" - zarejestrowana przez Dr. Wandę i "Biedalską".

Aby móc się pewniej i spokojnie poruszać po gubernii polonijnej, przystąpiłam do pracy listonoszki w Urzędzie Poczty i Telegrafów w Toruniu.

Wiosną 1943 r. przystąpiłam do Polskiej Armii Powstania, przyjmując pseudonim "Anita". Tu powierzono mi dostawę plubonu "sanitarnego" III Baza, tu też prowadziłam szkolenie sanitarne drużyn rat. i san. i personelu sanitarnego.

ad 5.

Aresztowana zostajam przez Gestapo w Toruniu 18.11.43 r. Wówczas przemieszczam w łochach Gestapo przy ul. Bydgoskiej, a nad ranem przewiezono mnie do siedziby śledczego Gestapo w Bydgoszczy,

gdzie przebywałam do 24.06.1944r.

133/5

Dnia 24.06.44r. przewieziono mnie do obozu
koncentracyjnego w Stutthofie, w Stutthofie przeby-
wałam do końca. Przeszłam ewakuację obozu
nazwaną "marszem śmierci"

W obozie przemycalam odzież dla "chłopców" Na
naszym bloku była pralnia i "flickkammer", a ja
pracowałam w D. d. w. Wecke w "pelc kameric".
Opiekowałam się małym ełbomrykiem Galfem.
Bratam udzielałam pomocy w przygotowywaniu swiętych uroczysk
i wspólnie z op. Janką Jasińską układałyśmy
wersze i piosenki - w 1944r. przygotowałyśmy (zabójka)

IV. Okres powojenny

ad. 1. Do domu wróciłam w maju 1945r. po przebywaniu
w czasie ewakuacji, byłam głodna, zmęczona, z puchłymi
nógami, niezdolna do pracy.
Pracę podjęłam dopiero we wrześniu 1945r.

W grudniu 1949r. zawarłam związek małżeński.
W październiku 1950r. urodziłam syna Tamara, a
w 1951 roku Marię. Dzieci te dołączyły się niedługo
wzajemnym miłością, który prawdopodobnie jak
przypuszczają lekarze, może być następstwem
pobytu w więzieniu i obozie, związanych z tym
przeżyciami i chorobą.

Z powodu choroby dzieci, zmieszana byłam
przeważać pracę zawodową. Podjęłam ją dopiero w stycz-
niu 1955r.

Trzeci dzieci - syn urodzony w 1954r. jest
już dzieckiem normalnym - nie ma żadnych
 trudności z nauką.

ad. 2. Dnia 1. IX 1945r. rozpoczęłam pracę nauczycielki
w Szkole Podst. nr. 1 w Toruniu.

W maju 1946r. na podstawie wolnego urlopu urlopowego
szli przez Kuratorium okr. Zak. Rad. w Toruniu przes-
złam do Okręgu Pomorskiego P.C.K. w Bydgoszczy,
na stanowisko okr. Instruktorce 4201 w Młodzieży
P.C.K.

Dnia 1.06.1949r. objęłam pracę Fel. Kierownika
Referatu Ogólnego Powiatowej Rady Związków Zawo-
dowych w Toruniu.

Pracę zawodową przerwalam w marcu 1952r.
z powodu choroby dzieci.

Porzuciłam pracę ponownie 15. I. 1965r.
w Państwowym Zakładzie Wychowawczym im.
M. Głogorzaka w Toruniu, gdzie jako wychowaw-
czyni pracowałam do przejścia na emeryturę,
tj. do dn. 1.09.1974r.

Posiadam w domu:

1. świadectwo - gminacja na dowódce platform sanitarnego
2. list z obozu koncentracyjnego
3. pamiętnik - szambuch ~~z~~ wykonany w obozie z dedykacją wspólnym ~~z~~ rek

Spiśnięta Gęsińska
14 czerwca 1979 r

1/2. Dokumenty dotyczące reletora: - Ineiderowska
Janina z am. Gajewska

1. Świadectwo nr 319 - ukończenie
przez Janinę Ineiderowską kursu
obrony przeciwlotniczo-gazowej w
Toruniu 30.03.1935, oryg. (dostarczony
przez rodzimę - ks. Marcina Stanisław-
skiego

lc. 1 s. 1

Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej

pod wysokim protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Miejski

Obwód L. O. P. P.

w Toruń

Pomyśl o rozwoju lotnictwa i obrony przeciwgazowej
winien być jedną z najważniejszych trosk każdego obywatela,
on bowiem zapewni bezpieczeństwo Państwa.

I. Mościcki.

Twórzmy silne lotnictwo i organizujmy obronę przeciwgazową; każdy powinien przyczynić się do tego, zapisując się na członka L. O. P. P.

ŚWIADECTWO NR. 319

Seminarium Nauki Żeńskiej ukończył (a)
20-to godz. kurs obrony przeciwlotniczo-gazowej (w myśl okólnika Kura-
torjum nr. I. O. P. 30434/31 z dnia 5. I. 1932 r.), od dnia 7. II. 1935
do 23 III 193 r. do dnia 193 r. z wynikiem celującym
i przeszedł (a) przez komorę gazową
w dniu 13. III 1935 r.

Toruń, dn. 30. marca 1935.

Przeszł (a) Prezes Obwodu L. O. P. P.

Dyrektor Szkoły

pieczęć
Obwodu

Wykładowca :

Opiekun Koła L. O. P. P.

Treiderowska Janina zam. Gajewska

- ii. Materiały uzupełniające relacje:
zofj. od s. 1 do s. 8 przesłane przez
ks. M. Staniszewski ego
1. Zdjęcie Janiny Treiderowskiej - przesłane
przez rodziców - ks. M. Staniszewskiego - kserokop.
(na odwrocie data ur. i śmierci) k. 1 s. 1
  2. Zdjęcie Państw. Seminar. Żeńskiego w
Tomarzu nr. szkol. 1935/36 - kserokop. k. 1 s. 2
  3. Zdjęcie Państw. Seminarium Żeńskiego
- kurs Ligi Obrony Powietrznej i
Przemysłowej z 1935 k. 1 s. 3
  4. Zdjęcie - zjazd absolwentów
Państwowego Seminarium Żeńskiego
- czerwiec 1936 k. 1 s. 4
  5. Zdjęcie - kurs opiekunów klubów
młodzieży PCK - 1938 (Państw. Gimn.
i Lic. im. Królowej Jadwigi) k. 1 s. 5
  6. zofj. z obozu PWR - Baranów
Góra 29.06.1934 k. 1 s. 6
  7. Kserokopia zdjęcia - ogólny
widok PWR w Istebnej 1934; k. 2 s. 7-8

1

Janina Treiderowska

1

Paniš. Semim. Leni šlice Tomi n. sešob. 1935/36

1
3
Panstw. Semim. Leuiskie Toroni, kurs drugi Obrony
Powietrznej i Spraw wojennych, 1935

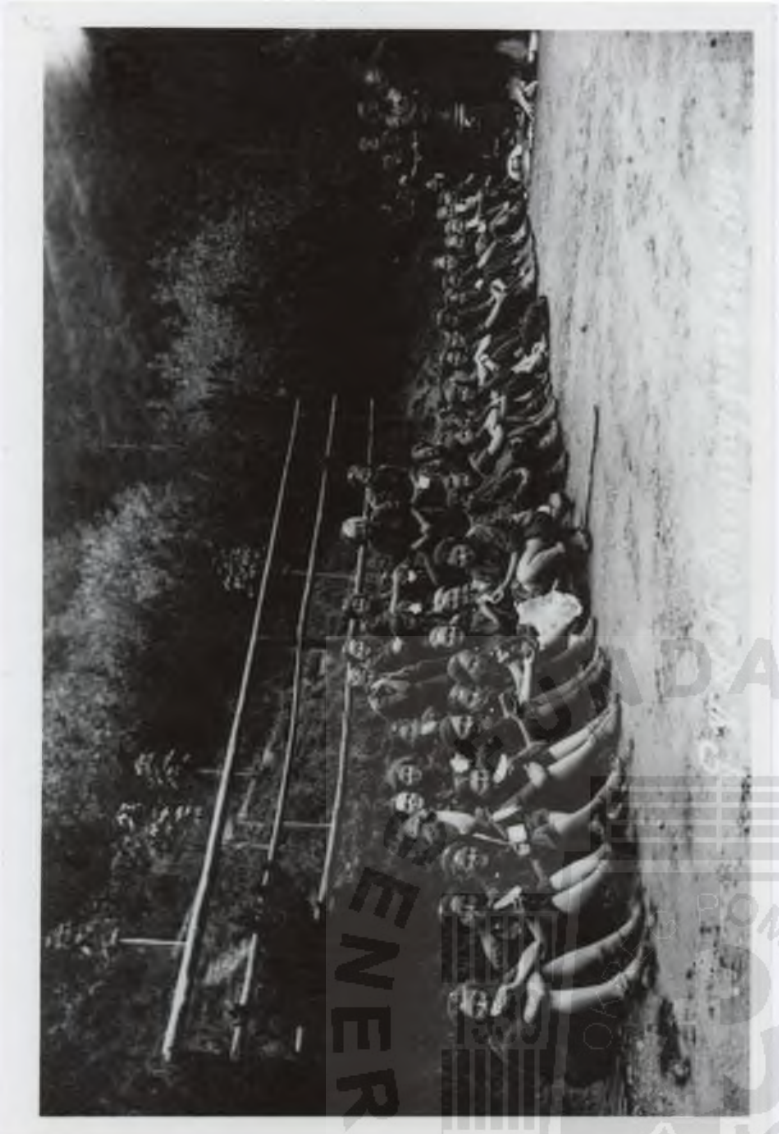
Zgrad absolwentów Państw. Semin. Teologicznego
 - wawinice 1936

kurs opiekunów Klubu młodzieży PCK, 1938
(Gaiśka, Gimm, i Lic, im. Krowowej Gaiśki)

6

zdj. z obazu P W K - Jan
Barania Góra z 29.06.1934

oryg. zdjęcie przesłano 7
do Arch. WSH.
25.10.07 at

P. W. H. Na Baraniej górze 29/6. 1934

P. W. H. Na Baraniej górze 29/6. 1934

omys. zdj. przekazano
do Arch. WSK

25.10.07 *ef*

8

Ogólny widok P. W. K. w Istebnej 1934.

P. W. K. w Istebnej 27/7/1934

IV/1. Korespondencja J. Gajewskiej s. d.
Triederowskiej

1. Pismo do Elżbiety Zawackiej z
12.06.1975 - dot. relacji, rekop. oryg. k. 1 s. 1

Korespondencja

Gosni, 12 czerwca 1979 r.

[1979] 1
133 Pam

Skarżona Pani!

Bardzo przepraszam, że z tak wielkim opóźnieniem wysyłam dane o mej pracy - może już niepotrzebne, ale trochę sprostowałam - trochę zapomniałam. Przypomniała mi o aukcji dr. Kordylewska, pytając czy ją wysyłam.

Łączę wyrazy szanowania

Wojciechowska

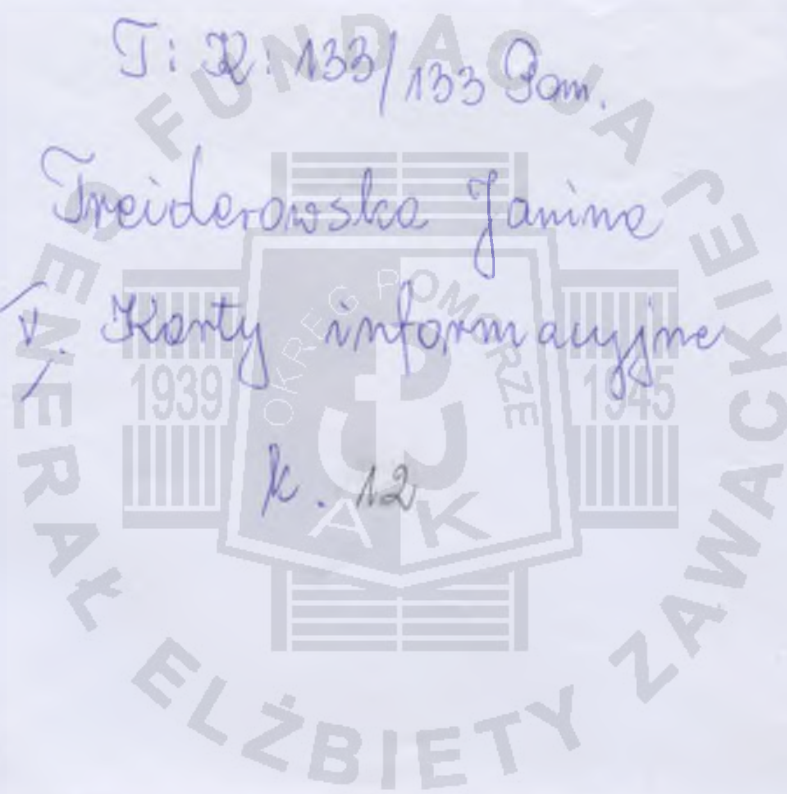
T: 2: 133/133 Pom.

Totum

Freiderowska Janina

1. Karty informacyjne

k. 12

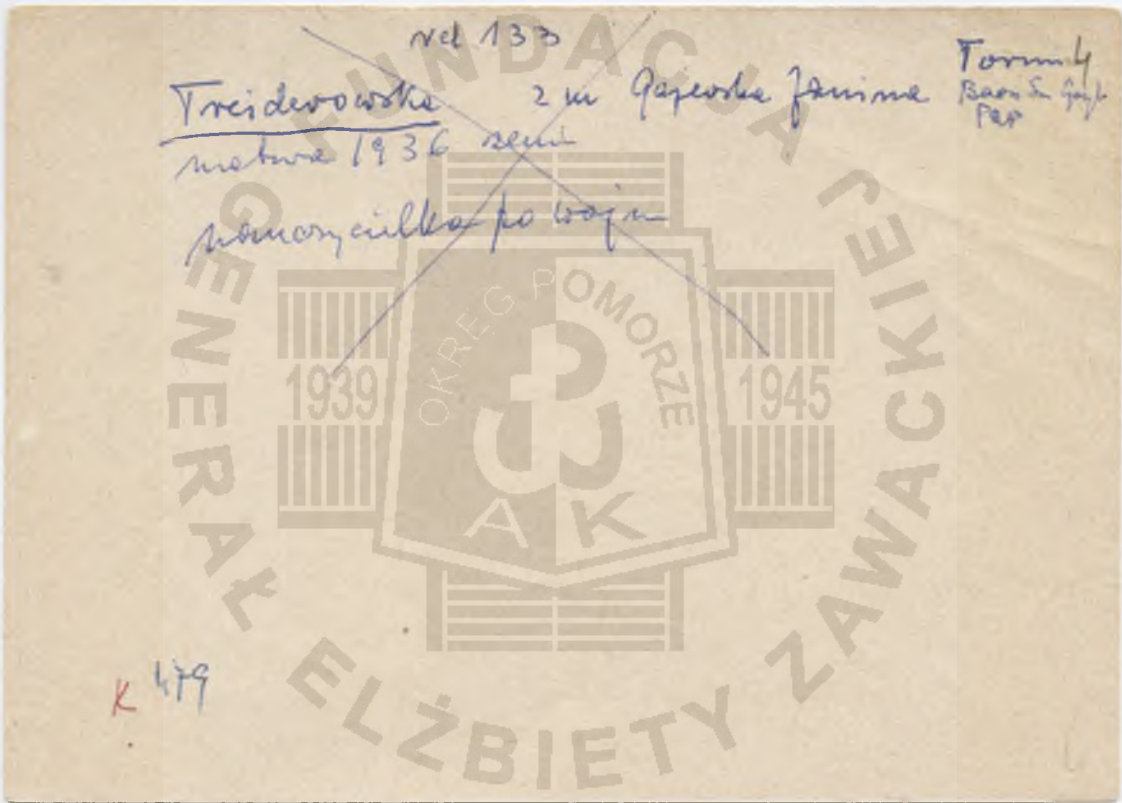
- 1
- 2 133 Pam
Treiderowska
- 3 Batalion Smierci
grupa Pomocnicza
Płk P
Toruni A
- 2 miła Gajewska
- 4 414 Treiderowska Janna
- 5 Gajewska zamężna
- 6 Japa, Anita
- 7 ucieczka z ulicy Treiderowska
grupa. 18 II 1943, Gutthof
- 8 Jan i Franciszka
z Urbanówskimi Treiderowscy
- 9 15.04 1917, Toruni
- 10 87-100 Toruni
ul. Kiossewskiego 3-1.
- 11 -
- 12 relacja w sprawie

K 479/18962

Freidlarowska
z domu Gajewska Janina ps
Jermi Wiszema 3

5

rodzinnym gnie
zaproszenie przez Wandę Bleisler
należała do Basia Smuci

była u niej 11 05 93

datam swant, przez o zdjecio PWK
w 1917

TORUŃ
GP-TOW. 6

GAJEWSKA Janina

czł. TOW - GP w Toruniu / kiedy ?

ost. adres : ul. Wiosenna 3 m I Toruń

potwierdziła aresztowanie przez G-po i po-
byt w więzieniach w T-ńcu i B-szczy dr Zofii
KORDYLEWSKIEJ wraz wcześniejszą współpracę
z czł. TOW GP ≠ dostarczanie lekarstw i fałsz.
recept/. Była razem z nią w w/w więzieniach.

/w 1942 r./Działalności własnej Gajewska nie opisała.

źródło :

oświadczenie świadka w :

teczka osobowa Zofii KORDYLEWSKIEJ
AP Tor. ZW ZBoWiD spis 4/215, s. 8

KAPat. '94

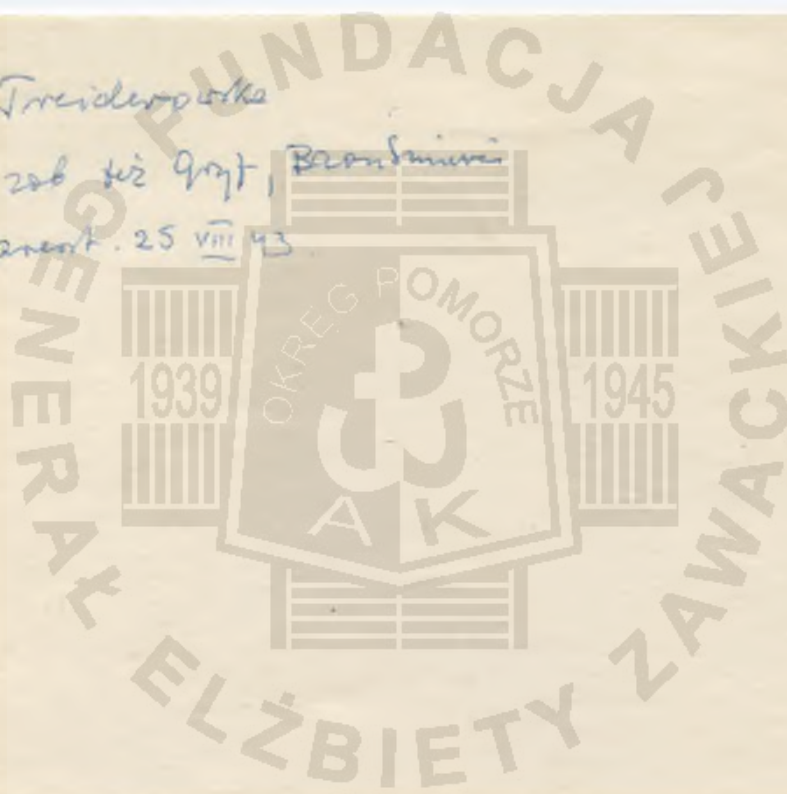
Trzebielowska

zob też Gryt, Brandmire

anekt. 25 VIII 43

Formi
PAP

7

133 ^{Grant} ~~133~~ ^{Grant} ~~133~~ 8
~~Gajewskie Janina~~ ~~Tridevourke~~
87 - 100 Termin ul. Wroscime 3
prodaje same k via p. Nowy lewke

po wt 25 III 75

W Pleinske stricdre, in byta zapuzny zone
pocz. Dambinski = Skonsky, namony cally
i wpiet pociocata z p. Gaj.
zapytai o Gajt, a kermosky Gwani
zapytai o Bananishaw - kally

K

dr Nowy lewke samowia, py w mlyt na muni w III pufel
wzrost ca 77 C

Inciderowska Janina
ps. Jaga, Anita
zam. Gajewska

Tortu 9
"Bat.
Śmiwci
- TDW Gr. Pom
- P4P

biogram.

zob. pr. męsk. D. Dr. Beszczyn'ski,
Pasażkowski og. kemp. w m.
Tommu ...), S. 76 (bild. Fund.)

Elz. XII'04

2 ++ Gajewska Janina
& ob. Striobrowska
Lecut "Biuletynu" 22. 12. 2004
z informacyjnymi posty: adresat
smert".

Tomini

10

10/12. III '05

15

Do Arch. WSK przekazano
następujące zdjęcia.

11

1. Ogólny widok obozu PWSK w Istebnej
1934 - str. 1
2. zof. grupowe uczestników obozu PWSK
w Istebnej 27.06.1934 - str. 1
3. zdjęcie grupowe na Baraniej Górze
29.06.1934 - str. 1
4. zof. grupowe na Baraniej Górze
29.06.1934 (z wieżą triangul. w tle)
25.10.2007 y

ks. dr. Marcin Staniszewski 12

86-300 GARDZĄDZ

JANINA TREIBEROWSKA + Paweł Gajewski
(młodszy)

HELENA z Gajewskich Adamska
(siostra Pawła)

MARIA z Adamskich Stanisławska
(siostrzenica
Pawła)

ks. Marcin Staniszewski
(syn Marii Stanisławskiej)

opisano genealogicznie: ks. dr. Marcin Staniszewski
dn. 23.05.2007 r. 12

ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej
poz. 133 / P
data wydruku 1975

Toruń, ul. Wiosenna

Toruń
ul. Wiosenna 3 m 1

ps. "Zaga" i Anita
Toruń

ob. Gajewske 2d. Treiderowska Janina

Treiole rowska-Gajewska Janina

Zakład Produkcyjny w Legnicy
TECZKA DO AKT
SWW 1824-331   ZN-96/1

